

A painting of a person walking away from the viewer down a path in a forest. The scene is bathed in warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning. The trees are rendered with soft, impressionistic brushstrokes, and their reflections are visible on the wet ground. The overall mood is contemplative and serene.

TVRDÁ KRAJINA

Ljndeni

**Benedict
Wells**

Tvrdá krajina

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Benedict Wells
Tvrdá krajina – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

TVRDÁ KRAJINA

Benedict Wells

TVRDÁ KRAJINA

Ljndeni

Pre Leonie a Lukasa.

Life moves pretty fast.
If you don't stop and look around once in a while,
you could miss it.

Ferris Bueller

VLNY

1.

V to leto som sa zamiloval a moja mama zomrela. Odvtedy už prešlo čosi vyše roka, no pre mňa to naveky zostane „to“ leto. Zvláštne, ale často sa mi vybavuje, ako som stál za domom a hadicou polieval záhradu. Začínali sa letné prázdniny a z tej kopy nudy, ktorá sa predtým týčila, som ešte nezdolal ani špičku.

Cívil som na polia v diaľke. Vzduch sa ani nepohol, a čím dlhšie som hľadel na tú idylickú krajinu, tým viac sa jej okraje rozostrojili. Až kým som za tým nerozpoznal strach, ktorý som zažíval v detstve: že sa ten okamih pomíne a stane sa niečo *zlé*... Lenže tento pocit ma, tak ako vždy, oklamal. Lebo potom sa, samozrejme, zasa nič nestalo.

Až kým ma rodičia nezavolali do obývačky.

Cez tie prázdniny sa zopár vecí zmenilo takmer zo dňa na deň, ako keď človek prekvapene zistí, že trocha narástol. Neraz sa ma z ničoho nič zmocnila zvláštna zlosť a začal som si klásť otázky, ktoré som si dovtedy nekládol. Napríklad, prečo dospeli s takou vervou pracujú a privádzajú na svet deti, keď nakoniec aj tak príde smrť a všetko zmetie. A či mama vôbec mohla byť s otcom šťastná vzhľadom na to, ako jej život s ním vyzeral.

Každopádne, obaja sedeli na gauči v obývačke a oznámili mi, že majú pre mňa *skvelé správy*.

„Rozprávali sme sa s tetou Eileen,“ povedala mama, „môžeš k nej ísť na pár týždňov na návštevu. Jimmy s Dougom sa potešia.“

Mal som čo robiť, aby som ovládol dych. Jimmy a Doug, moji bratrance z Kansasu, dohromady vážili toľko, čo jeden kôň, a už som od nich párkrát poriadne schytil. Určite sa na mňa *tešili*. Pri poslednej návšteve som sa pred nimi skryl na smetisku a celý deň som hádzal kamene do zhrdzavenej tabule.

„To mi nemôžete spraviť... Fakt, viac tam nejdem!“

Oco mi zvyčajným prísny tónom povedal: „Ale áno, bude to pre teba dobré! V poslednom čase zasa nerobíš nič, len trčíš vo svojej izbe. Musíš ísť von, medzi ľuďi.“

A mama dodala: „Zlato, viem, že to so mnou... je pre teba *ťažké*. No práve preto by si nemal byť sám. Možno si vo Wichite nájdeš aj nejakých kamarátov.“

Aha, tak o toto šlo. Záležitost' s kamarátmi bola už mesiace veľkou témou. Mal som takmer šesťnásť a oni sa ku mne správali ako k decku.

„Stevie bol môj kamarát!“ Uprone som sa na ňu zadíval. „Keby sa neodšťahoval, tento nezmyselný rozhovor by sa nekonal.“

Mama ku mne podišla tým svojím typickým drobným, cupitavým krokom. Pôsobila síce krehko, no aj tak si ma k sebe tuho pritísla a rozhovor na chvíľu nadobudol vážnejší podtón. Lenže vtedy som to nechcel počuť.

„Nechcem ísť k tete Eileen,“ zaprotestoval som s najsmutnejším pohľadom, aký som dokázal vyčariť. Moja posledná šanca vyvliecť sa z toho.

Lenže na mamu to neplatilo. „Lutujem, zlato, musíš ísť.“

Predstavil som si svoj prázdninový program v Kansase. Cez deň: *zábava a napätie na smetisku*. Večer: *najlepšie hmaty a chmaty s Jimmym a Dougom*.

Dobre teda, je načase rodičom jasne vysvetliť, prečo to neprichádza do úvahy. Presvedčím ich premyslenými argument-

mi, aby raz a navždy vedeli, že som dosť starý a odteraz budem robiť to, čo chcem ja.

„Môžete ma všetci...!“ zvolal som a oddupotal hore.

Poobede som vystrčil hlavu z izby a načúval: mama sa vrátila do kníhkupectva. Doma zrazu zavládla úplne iná atmosféra – ako vždy, keď odišla. Okamžite som cítil, že *on* je ešte vždy tu. Existovali dva druhy ticha: neutrálne ticho a ticho môjho otca. Ťaživé mlčanie, ktoré som počul až hore.

Potichučky som zišiel dole. Oco sedel v obývačke a bezducho zísal na telku. Sledoval reprízu *The Fall Guy* a mal vypnutý zvuk. Nikdy sme si neboli ktovieako blízki a v ten rok sme sa takmer vôbec nerozprávali. Neviem, či bola na príčine mamina choroba či to, že si nevedel nájsť prácu, alebo jednoducho netušil, čo si so mnou počať. Vedel som len jedno: jedenásť týždňov prázdnin s ním doma nevydržím.

Do večera som sa osamote potuloval po meste. Nemal som peniaze, a tak som zašiel do Replay Arcade, herne v nákupnom centre, a sledoval, či v *Defenderi* niekto nezlomí rekord. A takmer som sa prvý raz odvážil zájsť do Larry's – no cez sklo som zazrel Chucka Bannistera. Larry's bola reštaurácia s veľkým R, do ktorej chodievali všetci mladí z Grady. Existovalo však zopár nepísaných zákonov. Napríklad, že pätnásťroční tam nemajú čo hľadať. A že neradno vojsť dnu, keď tam sedí psychopat ako Chuck Bannister, ktorý ide človeku po krku.

Namiesto toho som sa usadil na múriku. Chvíľu som sledoval okoloidúce autá, potom sa mi pred očami opäť vynorila mama. Vtedy som na ňu stále myslel, v tých najnemožnejších chvíľach. Vnímal som to ako tlmený bzukot v hlave. Občas ho prehlušil okolitý hluk, takže som ho nepočul. Ale nezmizol.

Cestou domov som išiel okolo Metropolisu, jediného kina v našom zapadákov. V susednom Hudsonville, známom najmä

svojím obrovským väzením, mali multiplex a premietali tam všetky nové trháky. Na rozdiel od neho bolo naše kino prastarou dierou pre dôchodcov, ktorú mali koncom roka zavrieť. Vo výklade však už týždne visel lístok:

METROPOLIS

Hľadá sa pomocná sila!

Hneď vedľa plagátu na akýsi francúzsky čiernobiely film – nečudo, že to budú musieť čoskoro zabaliť.

Práve som chcel ísť ďalej, keď som zo vstupnej haly začul hlasy. Nazrel som dnu. Pri pokladnici stáli dvaja chalani a plavovlasé dievča, všetci v zamestnaneckých tričkách a starší ako ja. Tú babu som trochu poznal. Stála v miernom predklone, akoby rozprávala niečo ultranapínavé, potom sa zasmiala na poznámke chalanov. Krátko nato všetci traja zmizli v sále. Ešte raz som sa pozrel na bielu tabuľu s červenými písmenami M-E-T-R-O-P-O-L-I-S (písmeno I viselo, akoby sa potklo) a pobral som sa domov.

Naši hrali v kuchyni scrabble. Zdalo sa, že oco vyhráva, ako vždy. Bez fantázie sa systematicky snažil mame zabrániť získať body, zatiaľ čo ona skladala pekné, no neužitočné slová ako „oslzenie“ a „hebkosť“. Aj v ostatných veciach sa hrozne líšili. Mama, drobná a krehká, s okuliarmi na nose, v pestrofarebnej blúzke a s vlastnoručne zhotovenými šnúrkami na zápästí, bola závislá od kníh. Keď sa s niekým lúčila, takmer vždy mu odporučila nejaký román. Na otcovi bolo vidieť, že kedysi športoval. Bol to mierne prešedivený medveď, v džínsoch a tričku ako väčšina ľudí. A okrem novín nečítal takmer nič.

Pred večerou naši povedali, že v nasledujúcich dňoch sa ešte porozprávame o Kansase a nebudeme z toho robiť „drámu“ – potom sme si dali moju obľúbenú pizzu. Zrejme dúfali, že sa im po-

darí obmäkčiť ma takýmto lacným trikom, a, nuž, aj sa tak stalo. Napriek tomu si dodnes pamätám, že som neskôr nevedel zaspať. Ležal som v posteli a premýšľal. Možno by sa mi zopár kamarátov predsa len hodilo. Prečo som len taký prekliato plachý?

Napríklad moja sestra Jean: sršala sebavedomím, odkedy prišla na svet, a trúfla si na všetko, zatiaľ čo ja som sa naozaj bál *každej sračky*. Kedysi som musel pre tie svoje úzkostné stavy dokonca chodiť ku školskej psychologičke. Raz som nedokázal vstúpiť do zatuchnutej športovej haly, inokedy som dostal záchvat paniky na vyučovaní. Neskôr som mával pocit, akoby som mal namiesto hlavy veľikánske skladisko s obrovským množstvom svetiel, ktoré začali jedno po druhom zhasínať, až som nakoniec zostal v úplnej tme. Zakaždým to bolo, akoby som umieral.

Odhadujem, že vtedy som bol navyše aj dosť veľký čudák. Aspoň pre niekoľkých spolužiakov. Lenže v priebehu rokov som sa stal taký neškodný, že ma prestali nenávidieť aj za jednotky z matiky. Odvtedy, čo sa Stevie na jeseň odsťahoval, som v jedálni sedával pri stole sám. Občas si prisadol nejaký iný outsider, no nikdy nie naddlho. A niekedy sa ma zmocnilo podozrenie, že celý môj život je ako ten stôl.

O polnoci som bol ešte vždy hore, a tak som zašiel do sestrinej izby. Jean bola odo mňa oveľa staršia a pred niekoľkými rokmi sa odsťahovala na západné pobrežie. Rodičia sa jej vecí ani nedotkli, veď čo keby prišla na návštevu. Lenže ona chodila veľmi zriedka. Chvíľu som si posedel na jej posteli a počúval staré kazety. Vtedy mi naozaj nesmierne chýbala, a pritom sme predtým spolu nerobili takmer nič. Ktovie, možno práve preto.

Nakoniec som si na seba hodil bundu a išiel na cintorín. Teraz to zasa znie, akoby som bol narušený. No bývali sme hneď v susedstve, v bielom šindľovom domčeku, kde pred nami žil horár so svojou ženou. Cintorín sa rozprestieral na pahorku

za mestom a ľudí občas šokovalo, že z okna vidím kopy hrobov. Lenže dom bol lacný a my sme peniazmi neoplývali. A podľa mňa bola tá vec s cintorínom celkom v poriadku. Fakt. To ticho som mal dokonca rád. Vtedy som sa tam často zdržiaval, kvôli mame a tomu tlmenému bzukotu v mojej hlave. Predstavoval som si, ako ju tam jedného dňa pochovajú a ja tam budem potom chodiť. Zvláštne, vo svojej izbe som myšlienku na smrť často nedokázal zničiť, no práve na cintoríne som nachádzal pokoj.

Na letnú noc bolo chladno, obloha bola ohromujúca, posiatá hviezdami. Lenže pohľad na ňu so mnou nič nespravil. Musel som myslieť na to, ako mama pred niekoľkými rokmi dvakrát spadla z bicykla. Pripísala to problémom s očami a dala si spraviť nové okuliare, no nezlepšilo sa to. A potom sa pridali závraty a bolesti hlavy.

Tak sa to celé začalo: dvoma nevinnými pádmi.

Túlal som sa po cintoríne a na náhrobkoch hľadal niečo zvláštne: MARTHA F. SUDEROWOVÁ, 24. APRÍL 1876 – 1. MAREC 1979. Stodva rokov! Zosnulým som s obľubou vymýšľal krátke životopisy: CARL ROTHENSTEINER, 12. APRÍL 1901 – 21. FEBRUÁR 1973. Spoľahlivý remeselník, ktorý prekonal nejednu krízu, nikdy sa nestážoval. Mizerný hráč pokru, fanatický fanúšik St. Louis-Rams, skúpy na slovo, v kine občas vyronil slzu. Náhla smrť po srdcovom infarkte, niekoľko dní predtým sa prvý raz po dvanástich rokoch nevraživosti porozprával so synom...

Prešiel som k ďalšiemu hrobu, keď som začul, ako zaškrípali kamienky.

Z tmy sa vynorila plavovlasá hlava. Tuho som prižmúril oči a videl, že je to tá baba z kina. Vtedy som vedel iba to, že sa volá Christie alebo Kirstie a chodí do tej istej školy ako ja. Jasné, že som ju už neraz videl, dokonca aj na cintoríne, no len prednedávnom som ju naozaj začal brať na vedomie. Ako nové slovo, čo sa človek naučí a zrazu ho všade vidí a počuje.

Neodvážil som sa ani pohnúť. Nevšimla si ma a ako duch sa rýchlo presunula k hrobu pri vchode. Čosi zasyčalo. Profil jej na chvíľu osvietil oheň, v tme bolo vidieť len tlejúce iskričky, keď si potiahla.

Zrazu prešla okolo – a pozrela sa *priamo* na mňa.

Strhol som sa, ani čo by mi niekto strčil pod tričko kocku ľadu.

Akoby ju vôbec neprekvapilo, že som tam. Iba fajčila a chvíľu sa na mňa dívala. Potom prešla bránou a odišla.

Od lesa fúkal nočný vietor. Ešte vždy som tam stál, potme, a celý čas som hľadel za ňou, aj keď už dávno zmizla. A viac k tomu niet čo dodať...

Na druhý deň som nastúpil v kine a začalo sa moje najkrajšie a najstrašnejšie leto.

2.

Štvrtý júnový deň roku 1985 bol jedným z tých, ktoré človeku pripomenú, ako krásne vie byť: nekonečne belasá obloha, Missouri zaliate slnkom, vo vzduchu ťaživo sa vznášajúce leto. Okolo obeda som sa mal predstaviť v Metropole. Mamu môj nápad s letnou brigádou ohromne potešil, a tak som tam okamžite zavolať. Mňa osobne predstava, že leto strávim predávaním lístkov a občerstvenia dôchodcom, príliš nenadchýnala, no mal som päť dôvodov, prečo sa do toho pustiť:

- Aby som nemusel ísť k bratrancom do Kansasu.
- Aby som konečne niečo zažil a možno si našiel kamarátov.
- Aby som unikol otcovi a jeho pohľadom.
- Aby som aspoň troška prispel do rodinného rozpočtu (pre vysoké náklady na maminu poisťku a ocovu nezamestnanosť sme museli predať jeho auto).
- Aby som (prípadne) lepšie spoznal to plavovlasé dievča z cintorína.

Zišiel som teda z kopca do toho zaspátého zapadákov so sedemnástimi tisícmi obyvateľov a s úhladne rozloženými domami z červených pálených tehál, s javormi a so staromódnyimi obchodmi na Main Street. Akoby človek vstúpil do pohľadnice z päťdesiatych rokov.

Grady sa rozprestiera na brehoch rieky Missouri neďaleko lesa, pri jazere, ktoré sa volá Lake Virgin (naozaj, neklamem), v susedstve nespočetných obilných polí. Na jeho okraji od nepa-